

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Hónap: Negyedére 12 korona.
 Negyed évre 30 :
 Éves: Negyedévre 30 :
 Éves évre 90 :

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Magyar önállóság.

— febr. 6.

Az önálló vámterület és a hazai ipar és kereskedelem fellendítése olyan jelszavak, melyek minden magyar ember szívében viszhangot keltenek. Ki ne óhajtana nemzetének a teljes önállóságot és melyik igaz magyar ember ne örvendene azon, ha Magyarország közjogi és gazdasági függetlensége a boldog jólét bőségeit mielőbb ezer éves hazánkra árasztaná!

Mindenesetre furesán hangzik tehát az az állítás, hogy akik a függetlenség lehangosabb beszélő hősei, azok a cselekvés terén egy lépéssel sem viszik előbbre az ügyet.

Hajdúvármegye elég kuruc; egyetlen kormánypárti képviselője sincs, a függetlenségi hazafiak általánosan tele kürtölik a megye népének füleit, szívéit az ismert jelszavakkal. És lám még ez a tüzes hajdúság, a függetlenségi Hajdúvármegye ősi magyar népe sem mozdítja elő a gazdasági önállóságra való törekvést.

Látszólag jelentéktelen, de azért felette jellemző, egyben elszomorító példákkal bizonyítom be állításomat.

A hajdúvárosok magyar népe magyar ruhát és eszimat visel. A eszímája fényes a bécsi suviksztól. Tessék csak a kereskedőknek budapesti Topits-féle fénymázt ajánlani: nem kell nekik, mert a nép csak a Fernolendt-féle bécsi suvikszot szereti és használja.

Vagy küldjön a nagykereskedő budapesti magyar gyár gyertyájából, el se fogadja a kisvárosi szatócs, mert azt mondja hogy a romlatlan hajdu-magyar szivósan és makacsul ragaszkodik a mili gyertyához, a bécsi Sarg gyártmányához.

És így vagyunk a legtöbb apró házi cikkel, amit napról napra fogyasztunk, amit viselünk, — mind osztrák termék és az öblös száju hazafiak, akik a piacon rekedté kiabálják magukat a magyar önállóság hangoztatásával, a cselekvés terén úgy viselkednek, mintha a magyar nemzet esküdt ellenségei volnának.

Hogyan fejlődjék tehát a hazai ipar, hogy legyen erős magyarrá a kereskedelem, ha a megszokás, a kishitőség és tudja isten még miféle magyar betegség még a legvéresebb száju magyarokat is az önállóságra való józan, gyakorlati törekvések konok kerékkötőivé teszi.

Tessék csak statisztikai kimutatások rideg számadatainak tükrében megnézni Hajdúvármegye és magyar népének viselkedését a magyar ipartermékekkel szemben: megdöbben az ember, hogy ezek a szin magyarok mennyi olyan idegen, bécsi, osztrák portékát vásárolnak, fogyasztanak, ami már itthon is készül!

Mit ér a cifra beszéd, ha a rideg való arra ébreszti a szemlélődőt, hogy a magyar önállóság zászlósi, akik a jelszavakért élnek-halnak, a jelszavak megvalósításáért még csak a kisujjuk körme hegyét se mozdítják meg.

Igy aztán nagyon értéktelen az obstruálás, az olcsó, lármás hazafiaskodás és bajos a kormánytól azt követelni, hogy kerülj asztal módjára egy varázs intéssel ide bővölje a teljes politikai és gazdasági önállóságot.

Tessék a magyarságnak vérébe szívni az eszmét és a szerint élni és cselekedni: akkor talán idővel elkövetkezhetik, hogy a magyarnemzet meglátja az önállóság ígért földjét.

Arany János szobra előtt.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Az ércalakra napsugár ragyog,
 S megszólal az érc: En Arany vagyok!
 Zengő szavára milliók szívében
 Örömmel ébred edes dallama:
 Valóban ez érehang úgy ömlik éppen,
 Mintha az Ó lantjáról szállana!
 Holt fényben ég a mester ércalakja,
 De belsejét a költő lelke lakja.

Hódolva nézem s álmat lát szemem:
 Megnyílik a rejtelmes végtelen
 S elém egy ihlető esodája toppan:
 Már nem a szobrot, de Aranyt magát,
 Az élt, a regélt látom ottan,
 Kinek nincs térbe, nincs időbe gát:
 Ill mindörökre trónján nemzetének,
 S zeng, egyre zeng ajkán a bűvös ének!

A bűvös ének szájról-szájra száll:
 Tükrébe forrás, kelyhen rózsaszál
 Ringatja a dalt és viszi a szellő;
 A haligatóban visszhang lesz a kőj;
 Nyomán a nap merészebben szökellő
 S rálesni andán meg-megáll az éj:

Ihlet hevíti élővé a holtat —
 S a szobor érce tüzlavába olvad.

A láva szétfoly a magyar hazán;
 Mint Nilus árja új év tavaszán,
 Termékenyítve nyelvünk ősi medrét,
 S a merre hullámát hőmpolygati:
 Aldást fakasztó bőség tárja keblét,
 Növelni a virágokat Neki,
 Hogy koszorus fején a friss borostyán,
 Míg magyar él, ne légyen soha fogytán.

Alföldi tájnak ismerős szeme
 Mosolyg reám: ez az Ó szelleme!
 Arany kalászkok rengő rónaságán
 Szeliid nyugalma méltóság lebeg:
 Némán mereng a messzeség világán
 A lány szivü, de vaskezü gyerek,
 Ki a vendégrudat ha fölragadja,
 Az országutját azzal megmutatja.

A kasza peng, az élet rendre dül;
 A szónaillat nem száll egyedül;
 Odább vigan dalolnak a kepecsek,
 És táncra perdül ifju és öreg;
 Majd néma lesz a szérü és a fészek,
 A síró kedv csak tompán kesereg,
 És mint ujult seben, szivárgva támad
 Kis csepp nyomán a teljes régi bánat.

S pásztortüzek közt csendes éjjelen
 A mesemondó újra megjelen;
 Benépesíti a homályt regékkel.
 Fáj és gyönyört ad mégis a rege:
 Felhők gyors táborába serget ékel,
 Hadak utján kél hősök fellege,
 Beuszik a veszélyek viharába
 S villámot olt az élők kardvasába.

Az éj ködében szárnyat bont a szél,
 Suhanó árnyak bus alakja kél,
 Suttogva lágy, titokzatos szavakban
 Történetet, félig csak sejtethető:
 Cselekszik, érez; él a láthatatlan,
 Lehellet járja át a szemfedőt;
 Majd elhanyaglik mind egy-egy sóhajjal
 S fölpirkad a harmatos, üde hajnal.

És száll az ének vigaszul tovább:
 Midőn érezzük Isten ostorát,
 Sirok mélyéből feltörő fohásza
 Remélni, türni, hinni megtanít,
 S hogy a rab nemzet börtönét kiassa,
 Felkölti elfelejtett nagyjait,
 Kiknek szavában, börtönök falán át
 Harsogja szebb jövőről a hozsánát.

S hol a keserv minden hurt tulfeszit:
 Nevetve rikat ő s föllekesit!

Nincs magyar kereskedés.

— febr. 8.

E lesújtó szózat hangzott el minap a Nemzeti Kaszinó Széchenyilakomáján. A hely, a hol e mondás szárnyra kelt, különös érdekességet kölcsönöz neki. Még fokozza ezt a férfiú, ki a szokatlan kijelentést tette. Miként a Kossuth Lajos-utcai mágnás-gyűhelynem a forum, honnét gazdasági életünk eszmetápot szokot nyerni, székhelyi gróf Majláth József nevének viselőjétől sem várhatunk hogy a főrangú magyarság tradicionális lakomáján a hazai kereskedés hiányának megállapítása kapcsán nemzetgazdaságunk egy kiáltó fogyatékoságát állítja elé.

Nincs magyar kereskedés, kesergett hadverő vitéz ősök ivadéka ünnepi felköszöntőjében. És a szólónak egyéniségefolytán kizártnak tartjuk, hogy e panaszában nemzetiségi vagy vallási szempontok jutottak kifejezésre. A magyarságot mérő gazdasági szeparatizmusában fitt merő gazdasági szeparatizmusában értendő. Azt sem jelenti a nemes gróf megvilágosítása, hogy nálunk nem kereskednek. A Széchenyibilikom szónoka a közgazdasági fejlesztő hivatást betöltő kereskedést értette, azzal a foglalkozással szemben, mely a belfogyasztás közvetítésének határai közt szűkül.

Kereskedelmünk nem produktív. Így volna gazdasági nyelven találoán kifejezve Majláth gróf gondolata. Az eszmének illetően alakítása a gazdasági termelésnek egy immár általános érvényű meghatározásán nyugszik, melyszerint a produktivitásnak jellegét az értéktermelés vagyis értéknövelés szolgáltatja. Tágabb értelemben véve a belső szükséglet elátást eszközölő kereskedés is bír e fajta értékemelő ténykedést felmutatni. Drágábban ad el, mint vesz. Ha a gazdasági produktivitásnak ismérveit magában a kereskedői haszon tényezőjelezné, mi panasza se volna e részt okunk.

Szívében a szívünk verése lüktet;
Oróme, gyásza andalgó zene,
Mely sor szerint kíséri életünket,
Együtt születünk s meghalunk vele;
Maga kedvére tördeli buvában —
S egész fájának lelke sir dalában.

Aztán hogy a nemes, termékeny ár
Völgyön-hegyen minden szívet bejár,
A láva forrásához visszafordul
S az alkotó lélek szent tűzhelyén
A tiszta ére remek formákba csordul:
Csengő harang lesz egy-egy költemény,
S a hogy mester kezével Ó megönti,
Nyelve az örökéletet köszönti.

S most itt van immár fonséges nyugodtan
Nem folyva széjjel töredék dalokban,
De mint az eszme tisztán teljesen;
Kiforrt alakja örök éremezében
Nem látszik egy vonásnyi hija sem;
A büszke ére, mely él költészetében,
Szobrán magára ismer, fölragyog
S zeng diadallal: En Arany vagyok!

A népszámlálási statisztika a kereskedői foglalkozást üzők százezreit mutatja ki. Ezek mind ekzisztálnak. Világos, hogy keresetük haszonhajtó, kétségkívül az adás-vételi művelet lévén a megélhetési alap.

Majláth gróf, bátran kockáztatta e kijelentést, hogy nincs magyar kereskedés, a külföldi kereskedelmének káprázatos hatása alatt állott. Megjelentek szeméi előtt a hatalmas kereskedőházak, egyenkint is szilárd védőbástyái a belföldi termelésnek, meg a nyugati nemzetek kereskedelmi vállalkozása, mely uttörő volt azok tengereituli hódításában. Az a kereskedés, mely nemesak kifelé uttörője, de befelé is irányítója az iparfejlődésnek, egyazon működés keretében adván meg az irányt és lehetőséget az iparnak versenyképes haladására. És valjon képzelhető-e segédeszköz, mely alkalmazásában csak meg is közelíthetné a sikert, a minőt a hazafias kereskedőosztály szakavatott közreműködésétől joggal várhatunk.

De első sorban nem az a szerep illeti meg a feladata magaslatán álló magyar kereskedelmet, hogy a belföldi termelésnek messze piacokat szerezzen. Hazánk gyarmatias gazdasági állapota nagyon is ráutalja kereskedelmünket, hogy mindenekelőtt a belfogyasztást igyekezzék a honi árucikk számára biztosítani. Hisz kétségtelen, hogy a kozmopolita felfogásnak elég gyakori esetei mellett kereskedőink a magyar származást általában kedvezményezik. Ám ezzel korántsem merül ki a hazafias és modern kereskedelemnek közgazdasági szerepe. A hazai iparral szemben igazi kötelezettsége a nagykereskedésnek van. Ez rendelkezik csupán azokkal az eszközökkel, a melyek a honi szorgalom termékeit a detailkereskedésnek szerteágazó esatornáiban élvezheti. Magyar kereskedés létéről majd csak az időben fogunk joggal szólhatni, ha lesz egy szakképzett és tevékeny kereskedő-osztályunk. Alkalmos szervezéssel, hogy a belföldi fogyasztást a honi termelés számára lefoglalja s a kelet piacait állandó vevőül meghódítsa.

Nincs mit szépitnünk rajta, hogy a magyar iparfejlesztés akciójában a belkereskedés szinte elenyésző szerepet vett ki magának. Nem az ipari vállalkozás iránti csekély kedvet értjük, mert az alapítási tevékenység már egész más lapra tartozik. De ritkaság számba megy, hogy egy egy neves magyar kereskedő-cég valamely belföldi gyár produkciójának terjesztését tűzi céljául. Lépten nyomon találkozunk külföldi gyárosok magyarországi főbizományosaival, de kevés rá az eset, hogy tehetősb cég akadjon a magyar gyár portékájának terjesztésére. Minek tulajdonítsuk e valóban szomorú jelenséget? Talán gyárosaink idegenkednek a belföldi kereskedésnek hason igénybevételelől? Ezt bajos elhinnünk.

De még egyéb tekintetben se lel-

tük fel eddig a magyar kereskedés működésének áldásos nyomait. A kis iparnak utbaigazító támogatása nemcsak humánus és hazafias vállalkozás, de nem megvetendő az a magi előny sem, mely a kézműves osztályban egyesült értelmi erőnek józan kihasználásából a kereskedő osztályra háramolnék. Csak legujabban akadt egy elsőrangú budapesti diszintü- és nürnbergi árucég, mely tudatára ébredt az e részt várakozó fontos teendőknél. Az államvasuti esarnokokban létesített áru-bazároknak kizárólag hazai ipartermékeket árusítván el, arra az egészséges gondolatra jött, hogy az eddig jó részt külföldről hozott apró cseprő műipari cikkeket rokonszaktájú kézművesek műhelykészítetteti. Az eredmény máris örvendetesen tanuskodik, hogy házi iparosaink kellő utmutatás és némi segély által igenis képesíthetők, hogy létüket az üzem korszerű átalakításával biztos helyre helyezték.

Egyesek céltudatos működése azonban csak ösztönzést nyújthat. Számottevő eredmények csak a kereskedő-osztály zömének uttörő működése nyomán kelhetnek. Azért nagyon is helyén valónak találjuk a Majláth József grófnak kaszinói felköszöntőjében foglalt azt az intelmet, hogy iparkodjunk egy művelt magyar kereskedő-osztály teremtésére, a mely tultekintve a köznapi üzletszerzés feladatain, nemzeti célok megvalósításán fáradoz, a passiv szemléletből kilép a kezdeményező hazafias tevékenység mezejére.

Akkor lesz magyar kereskedelem!

— Vihar után szélesend. Jellemzi a katonai javaslatok ellen folyó akadályverseny rendszerét és szellemét, hogy egyik nap teljesen jelentéktelen szóeska miatt háborgó művihart rögtönöznek hazánkban elbusultjai, másik nap meg már elsőrendű kérdések tárgyalásán is simán siklanak át. Ime a tegnap virradóra világgá kürtölt óriási, leírhatatlan s a jó ég tudja még milyen jelzőkkel kiszinezett zivatar is elült és tegnap már megint lanyha szónokok iszogatták azt a pohár vizecskét, melyben pénteken a tenger hullámaikat kavargatták. Az okatlan és ok nélkül való vihar után ismét szélesend következett. Meghallgatták magát Andrássy Gyulát, akinek miatta előtte való nap oly tüzesen gázoltak bele a parlamentárizmus alkotmányos rendjébe. Ez a szeszélyes ápriliskodás jellemzi legjobban a hare komolyságát. Mennyivel méltóbb lenne a törvényhozói hivatáshoz és az előterjesztett javaslatok kétség nélkül súlyos terhekkel járó követeléseinek higgadt mérlegeléséhez az érvek komoly mérkőzése! Így azonban, amint ez a kissé éretlen gáncsvetés folyik, a nemzet szemé előtt a játék rendszerre megfosztja a hadakozás módját a lelkes józanság hitelétől.

— A galánthal kerületben, amely Hortoványi József halálával gazdátlanává vált, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt jelöltet állít. A jelölt személyében még nem állapodtak meg. Mi úgy halljuk, hogy Polónyi Géza fog a kerületben föllépni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

— febr. 7.

Mint rendesen nagy parlamenti vita után, úgy ma is tömve voltak a karzatok és már kora reggel künn fügtek a parlament kapuin a táblák. Minden jegy elfogyott. Nagy érdeklődéssel fogadta az egész ház Mezőssy felszólását, a melyről már tegnap híre járt, hogy beadvánnyal fog foglalkozni. Tényleg beszédének első fele beadványról szólott csupán és ezen közben Andrassy Tivadar gróf egy később erősen megbánt közbeszólása olyan vitát keltett, a mely tombolásában még túltett a tegnapi viharokon, csak éppen hogy rövid volt. Azt mondta ugyanis Mezőssynek, hogy zöld a beszéde. A részletes leírása e vitának alább olvasható.

Mezőssy beszédének második részével a volt nemzeti párt felé fordult és ez nagy tetszésre ragadta a függetlenségi pártot.

Ezután interpellációk következtek. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök Apponyi Albert gróf. A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, báró Fejérváry Géza, Lukács László és Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat. Jelenti, hogy Nessi Pál és Rakovszky István napirend előtt felszólalni akarnak.

Az interpellációk.

Nessi Pál azt panaszolja, hogy a miniszterek sokáig hagyják válaszolatlanul az interpellációkat. Ő legutóbb igen fontos interpellációt terjesztett elő az állami alkalmazottak fizetésemelése tárgyában és maig sem válaszoltak rá. Kéri, hogy sürgősen feleljenek az interpellációkra.

Széll Kálmán miniszter elnök azt feleli, hogy minden interpellációra a leggyorsabban szokott felelni és a többi miniszterek is mielőbb felelnek. (Helyeslés.)

Fejérváry—Ugron ügy.

Rakovszky István a tegnapi incidensre utalva, kijelenti, hogy tartozik Fejérváry miniszternek egy elégtétellel. A közte és Ugron közt felmerült lovagias ügyben Fejérváry igenis indokolta az elégtétel megadását azzal, hogy Ugronnak a Wlassics ügyben elfoglalt magatartása miatt nem ad elégtételt. (Helyeslés jobbról.)

Dedovics jegyző jelenti, hogy Lengyel Zoltán, Barta Ferenc, Darányi Ferenc, Csávolszky és Molnár Józsiás interpellálni fognak.

Az ujoncjavaslat.

Mezőssy Béla: A tegnapi vihart főképen Fejérváry magatartása idézte elő. Ő semmibe se veszi a vitát, de ez nem a képviselőházra nézve szomorú, hanem a mi parlamentárizmusunkra.

Csodálja, hogy nálunk mindenre gondolnak és ez a tuloldali szónokok beszédeiből is kiderül, csak a nép teherviselési képességével nem törődnek. Az elszegényedés, az a tuloldal szemében semmi.

Andrassy a házszabályokkal való visszaéléstől óvja az ellenzéket. Bizza Andrassy a házszabályok kezelését az elnökre, a ki semmi esetre sem fogja előmozdítani az ő abbeli törekvésüket, hogy ebből a javaslatból törvény ne legyen. Azt mondja Andrassy, hogy nem sérti az alkotmányt e javaslat. Azt bizonyítja, hogy igenis sérti, mert a törvényekkel ellentétben van, hogy most hirtelenében, rövidesen, a véderőtörvény hatályán kívül emelik fel az ujoncok létszámát. (Zaj.)

Andrassy Tivadar gróf közbeszól válamit.

Mezőssy: Ha tetszik, ha nem tetszik, ez nem uri kaszinó, sem gótai almanach, hanem a népképviselő háza, ahol szabadon fejtjük ki nézeteinket. (Tetszés.)

Ha a katonai javaslatokkal szemben alkotmány sértés vagy a parlamentarizmus sértése következnek be, azért a kormány, ez a tuloldal volna felelős. (Helyeslés balról.)

Andrassy beszédében az a legszomorubb, hogy végig vonul rajta az az alapeszme, bebizonyítani azt, hogy mihez nincs joga a magyar nemzetnek. (Tetszés.)

Ez visszatetszik és ezért felizgatja az egész magyar közvéleményt. Ha egy Andrassy Gyula gróf így beszél és gondolkodik, hogy gondolkozhatik az arisztokráciának az a része, a mely tőlünk idegen. (Zajos tetszés a szélbalon.)

Vihar a zöld beszéd miatt.

(Gróf Andrassy Tivadar (gunyosan nevetve.) Zöld beszéd! (Nagy zaj a szélbalon.)

Mezőssy: Ha az én beszédem zöld, majd hallunk okosabbat a gróf urtól. (Derűtség. Taps.)

Egyszerre hirtelen óriási zaj keletkezik a szélső baloldalon. Andrassy közbeszólását ugyancsak kevesen értették meg és Mezőssy válaszából tudták meg, mit mondott. Percéig tartó tomboló lármát tört ki. Thaly Ferenc, Nessi Pál, Gabányi tulkiabálják az elnöki csemettyút. De különösen Justh Gyula és Pozsgay Miklós kiabálnak rekedten, rikácsolva. Rendre! Rendre!

— Utasítsa az elnök rendre!

— Addig nem tárgyalunk!

— Ez hallatlan!

— Hogy merészel sértegetni?!

Elnök csendet kér, nem hallott olyasmit, a miért bárkit rendreutasítani kellene.

Pozsgay: De Lengyelt százszor is rendreutasítják semmiért.

Elnök Pozsgayt rendreutasítja. (Folytonos zaj. Justh Gyula a padot veri. Andrassy Tivadar sápadtan nézi a jelenetet. Ekkor lép a terembe Andrassy Gyula gróf.)

Elnök végre esendet csinál s ezt mondja: Semmi különbséget sem szokott tenni egyik oldallal szemben sem. (Zaj.) De neki kötelessége, hogy bárholnan és bármiként felmerülő szenvedélyek őt érintetlenül hagyják. (Tetszés jobbról.) Semmi okot sem tud a rendreutasításra. Erre kényszeríteni őt nem lehet, ha az meggyőződése ellen van. (Pozsgay kiabál.) Pozsgayt kéri, maradjon csendben. Kéri

a Házat, legyen bizalommal iránta. (Élénk éljenzés jobbról.)

Nessi egy ivet ad át Apponyinak és zárt ülést kér.

Felkiáltások jobbról: Beszéd közben nem lehet!

Mezőssy Béla (folytatja.) Nem csodálja, hogy Andrassy zöld beszédnek tartja az ő igénytelen felszólalását, hiszen Andrassy oly magasan áll felette s oly előkelő körben szívja a levegőt, hogy ez csak természetes. (Derűtség és taps a szélbalon.) Felhozza ezután Andrassy Gyula gróffal szemben, hogy a nemzeti jogok védelmében még a múlt század aulikus mágnásai is tultettek Andrassy. De a nemzet szíve örül, ha Széchényire, Wesselényire, Eötvösre gondol, felemlíti a Cotovszky primás 50 éves papi jubileumát, a mikor Albrecht főherceg magyar köszöntőjére Ciráky, Pécezen Antal grófok olyan választ adtak, hogy a főherceg azt mondta rá: Wühlerei

Lovász: Zöld beszéd (Derűtség.)

Akkor Ciráky a többek közt azt mondta, elsőbb születtem magyarnak és hazafinak mint es. kir. kamarásnak, kegyelmes urnak. (Taps, éljenzés.)

Ha Andrassy így beszél, mint a hogy beszélt tegnapelőtt, hogyan beszélhessen az udvar előtt a miniszterelnök vagy a honvédelmi miniszter nemzeti aspirációkról. Hiszen azt felelhetik nekik: A te kolompos ember.

Lovász: Utóajánlatot tett. (Zajos percekig tartó derűtség.)

Mezőssy: Ugy van utóajánlatot tett.

Felkiáltások a szélbalon: Szerencsétlen beszéd volt az! A mi nemzeti politikánkra a legszomorubb az azt tartja hogy a király úgy látszik azt mondja a nemzetnek: Te nemzet felelts el mindent, feleltsd el hőseidet, de én nem feleltek el semmit. (Taps, éljenzés.)

Ha ez nem így van, akkor miért nem vesz részt a király és az udvar sohasem a nemzet örömében, sem fájdalomában. Ime ott volt a Kossuth ünnep, ott volt a Mátyás ünnep, de csak most halt el egy derék igazán hazafias matrona gróf Károlyi Györgyné és ott sem láttuk részvételét a királyt. A magyar nyelvről szól ezután, a mely legfőbb kincs a nemzetnek, Andrassy pedig azt is lenézte. Menjen tehát tanaival Bécsbe, ott megfogják tapsolni és sallangokkal, cifraságokkal feldiszíthetik ott, mint egy karácsonyfát. (Derűtség.) Egy kis szünetet kér.

Szünet után.

Mezőssy Béla ezután a volt nemzeti párt ellen fordul és kérdi, fenntartják-e azt, a mit annak előtte a katonai zászlókról szolgálati jelvényről mondott. Az ilyen fuziót, a melynek a nemzetre semmi haszna sincs, károsnak, sőt veszélyesnek tartja. A népek munka és kenyér kell és nem katona. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos éljenzés a szélbalon.)

Andrassy Gyula gróf személyes kérdésben kijelenti, hogy a mit mondott, azt fenntartja, de olyat is ráfogtak, amit nem mondott. Ő a magyar államságról le nem mondott soha és époly híven ragaszkodik ahhoz, mint akik lármáznak. A magyar nyelv jogát is elismeri a hadseregben is. (Általános helyeslés.) Hogy egy közjog elévüljön, olyat sem mondott sgha. Már ilyet magyar politikusra ráfogni! Apponyi ellenzéki korában ugyan azt mondta. S a szolgálati nyelvről, amit

FERENCZ JOZSEF KESERÜVIZ

az egyedülismert kellemetes zúli természetes hashajtószer.

H I R E K

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

- Febr. 9. A városi közigazgatási bizottság ülése, városháza nagytermében d. u. 3 órákor.
 Febr. 9. A szünügyi bizottság ülése. (Városháza nagyterme.)
 Febr. 10. Tanácsi értekezlet a városi nyomda ügyében délután 4 órákor.
 Febr. 11. A Csokonai-kör felolvasó ülése. Városháza.
 Febr. 15. A polgári-kör közgyűlése d. u. 3 órákor a kör saját helyiségében.
 Febr. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany, Bika.
 Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.
 Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.
 Febr. 22. Evang. filléregyleti tea-estéje.
 Febr. 28. A kölcsönös segélyező egyesület közgyűlése d. e. 10 órákor (Városháza nagyterme.)

* Dr. Wolafka püspök felolvasása.

XIII. Leó pápaságának huszonöt éves évfordulóját Nagyvárad városa fényes ünnepségekkel üli meg e hónap 15-én. — Erre az ünnepségre felolvasóul városunk népszerű prépost plébánosát hívták meg. Dr. Wolafka, mint értesülünk, elfogadta a meghívást és nagyobb szabásu beszédet fog tartani a jubiláris pápának negyedszázados egyházi és szociális tevékenységéről.

* **Istentiszteletek.** Ma vasárnap az egyes felekezeteknél következő sorrendben lesznek az istentiszteletek: Az ev. ref. templomokban: Nagytemplomban Harsányi Pál esküdtfelügyelő. Kistemplomban Dicsőfi József lelkész, Kossuth-utcai templomban Kovács János népiskolai felügyelő. Ispóty templomban Szabó Bertalan püspöki segéd-lelkész. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókerti imaházban Varga Béla hittanhallgató. — A róm. kath. templomban: Reggel 6 órákor misét mond Szabó István, 7 órákor miséznek Pák Emil, 8 órákor szt.-mise a főgymnasium részére. 9 órákor ünnepélyes nagy misét tart Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prép. plébános nagy segédlettel, mely után Nyári Ignác szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor szt.-misét mond Molnár K. Dezső h. igazgató, melyen a Svetits zárda növendékei s az elemi iskolák vesznek részt. Fél 12 kor miséznek Bröszel Lajos. — Délután: Fél 3 kor keresztény tanítást tart dr. Wolafka Nándor v. püspök, prép. plébános. 3 órákor Litánia, utánna Rózsafüzér. 5 órákor Jézus szent szive társulatának hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor püspök, utánna szent beszéd és körmenet. Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órákor Máté Károly segéd-lelkész végzi az istentiszteletet, A gör. kath. kápolnában: Reggel 6 órákor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órákor szent mise, délután fél 3 órákor keresztény tanítás, 3 órákor vespere, utánna szent olvasó.

* **Rásó Gyula** alispán tegnap érkezett haza Budapestről s ma már elfoglalta hivatalát.

ő mondott és felháborodás nélkül hallgatták meg.

Andrássy beszéde további folyamán kijelenti, hogy a Babeltornyot úgy értette, ha a magyar nyelvet behozzák a hadseregbe, akkor, Ausztriában nem lévén államnyelv, a nemzetiségi nyelvek érvényesülését követelnék. Sem elismerést, sem mosolyt nem vár senkitől.

Ezután **interpellációk** következtek.

Barta Ferencnek a biharmegyei inségről benyújtott interpellációjára

Szell Kálmán azt feleli, hogy 1000 mázsa tengerit adnak az inségeseknek segélyül.

Csávolszky Lajos kérde, hogy a krusedoli látogatásnál a szerb királlyal szemben miért a horvát bán és miért nem a magyar kormány képviseli az államot.

Szell Kálmán feleli, hogy itt kegyeletes ténnyről van szó, melynek semmi politikai vonatkozása nincs. A bán joggal képviseli a magyar államot.

Darányi Ferenc néppárti képviselő a felekezeti tanároknak kedvezményes vasúti jegyeket kér.

Laug Lajos miniszter feleli, hogy a kedvezményt nem terjesztheti ki.

A válaszokat tudomásul vették.

Ágról-ágra.

A l k a l m i a p r ó s á g o k.

A rendező bizottságok.

A: No még ilyet nem halottam!

B: Mit?

A: Tudja kedves B. én már halottam balrendező bizottságot, világposta rendező bizottságot, versenyrendező bizottságot, banketrendező bizottságot, jótékonyházait rendező bizottságot, vigalmi bizottságot . . .

B: (Közbevá) Elég . . . elég . . .

A: Igen, ezt már mind hallottam, de most olvasom, hogy a fővárosban megalakult a fővárosi tisztviselők adóságait rendező bizottság. No! — soha ilyet!

B: (fitymálva) Ezért kárpál. Hisz ez semmi kis barátom, maga még sokat nem hallott. A fentiekben kívül ujabban megalakultak a következő bizottságok: a siketnémák dalárdáját előbizottság, a lelencházak családi viszonyait rendező bizottság, a parhaj és pofonellenes bizottság, az udvari paradés lovak körmeit pucováló istállószovalgok elhagyott gyermekeinek karácsonyfát állító egyesület szünidei bizottság, a „Disznósajtot együnk” szépirodalmi kör temetkezési albizottsága, a „Pártoljuk a hazai és külföldi nőket” családi kör férfi-bizottsága, a szegényházi ápoltak pattanásait gondozó bizottság, a úszantuli bakfisok álmaikat rendező bizottság, a hold déli részét rendező bizottság, a kopaszfejűek hajfodorító bizottsága, a vágómarihákat érdelem világot rendező bizottság, a fű növésére felügyelő bizottság, a . . .

B: Tap . . . tap . . . tap . . . tap . . .

A: Mit tapickál itten! — Megalakult még a tudószármnyak tágulására felügyelő bizottság, a tejkereskedők anyatej ellenes bizottsága, a IX. fizetési fokosztályba tartozó állami tisztviselők vörös orrait felszárító bizottság, a rendező bizottságokat rendező bizottság, a semmit nem rendezőket rendező bizottság, a . . .

B: (közbevá) Tap . . . tap . . . tap . . . tudtam hogy megbolondulok . . . tap . . . tap . . .

A: (nyugodtan) Ettől lehet is!

— il.

* **Koncz Ákos tanulmányuton.** A debreceni jótékony nőegylet tevékeny titkára **Koncz Ákos** tb. városi tanácsos a nyáron tanulmányutra indul. Beakarja utazni azon nagyobb városokat, ahol a szövőiparral kiterjedőbb módon foglalkoznak s meglátogat több szövőgyárat. Tanulmányait, tapasztalatait a nőegylet szövőipari tanfolyamán akarja értékesíteni. Mint illetékes helyről értesülünk a kereskedelmi kormány **Koncz Ákos** derék vállalkozását támogatni fogja.

* **Egy fiatal asszony halála.** A városunkban közbecsülésben álló Unger-családot mély gyász érte. A család legidősebb leány sarja: **Unger Irma**, **Magyar Károly** dr. kassai táblabíró neje hosszas szenvedés után elhunyt, árván hagyva két kicsiny gyermekét és gyászba borította kiterjedt rokonságát. A megboldogultat pénteken temették el Budapesten óriási részvétellel. Lelki nyugalmaért pedig az engesztelő szent mise áldozat hétfőn, e hónap 9 én d. e. 10 órákor lesz a helybeli róm. kath. templomban. A misét az elhunyt bátyja: **Unger Lajos** királyházi plébános fogja tartani.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt héten születtek Debrecenben összesen 62-en, ebből 36 fiú és 26 leány. Meghaltak 33-an. A tegnapi nap folyamán elhaltak: **Szigeti Kálmán** ev. ref. 10 napos, **Barta Sándor** ev. ref. 59 éves, **Hüse Sándor** ev. ref. 35 éves, **Szarvas László** ev. ref. 65 éves, **Kovács József** ev. ref. 40 éves, özv. **Katona Gáborné** ev. ref. 70 éves, **Borbély József** ev. ref. 47 éves, **Tóth Sándor** ev. ref. 19 éves.

* **Völégények és meyanasszonyok.** A farsang közepében ugyancsak parkodik Amor istenke összeboronálni a szerelmes szíveket. A múlt héten következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: **Reider Mihály** ablaktisztító vállalkozó eljegyezte **Horvát Mariát**, **Németi István** földmivelő **Halász Juliánát**, **Nagy József** cipész segéd **Tóth Erzsébetet**, **Molnár András** kisbirtokos **Módis Erzsébetet**, **Süvöltős János** napszámos **Kovács Idát**, **Wacha Emil** gépészmérnök **Reiniger Fridát**, **Vadász József** népzeneész **Szabó Annát**, **Szombati Gyula** kertész **Varga Zsuzsánát**, **Szabó Sándor** földmivelő **Mészáros Juliánát**, **Kelemen Ferenc** szakaszvezető **Nánási Piroskát**, **Szabó Albert** tak. pénztári eljáró **Szentpéteri Esztert**, **Kaszás Sándor** bérlő özv. **Csaplár Jánosné** **Szabó Zsuzsánát**, **Nagy József** földmivelő **Lovász Esztert**, **Balogh János** földbirtokos **Zöld Mariát**, **Matkó Mihály** kisbirtokos **Daka Esztert**, **Szell Károly** napszámos **Dobi Mariát** és **Katona József** földbirtokos eljegyezte **Jámbor Erzsébetet**.

* **Házasságkötések.** A hét folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalnál házasságot kötöttek:

Nagy Mihály — **Szücs Erzsébet**, **Mayer Péter** — **Szilágyi Juliánna**, **Orosz László** — **Tórh Zsuzsánna**, **Muschinsky Miklós** — **Major Róza**, **Klenovits György** — **Tóth Ilonka**, **Kiss József** — **Szücs Zsuzsánna**, **Labonc István** — **Ókrós Zsuzsánna**, **Kisfalusi György** — **Budi Zsuzsánna**, **Szilágyi Lajos** — **Fabián Margit**, **Szilágyi György** — **Fekete Juliánna**, **László György** — **Bónizs Róza**, **Magyar Bénéiamin** — **Tóth Erzsébet**, **Székely István** — **Szabó Erzsébet**, **Kovács István**, **Erdei Juliánna**, **Nenák Gábor** — **Nagy Eszter**, **Boros Ferenc** — **Koroknai Mária**,

Feuerstein Móric — Léderer Eszter, Szentesi József — Erdélyi Juliánna, Nagy József — Kovács Erzsébet, Siteri Mihály — Mészáros Juliánna, Erdős Imre — Csernák Terézia, Piros József — Kovács Róza. — Összesen 22 pár.

*** Előléptetés a postánál.** A m. kir. kereskedelmi miniszter Egerland László debreceni postahivatalnál alkalmazott m. kir. posta és távirósegéd tisztet a XI. fizetési fokoztálya második fokozatába léptette elő.

*** Névmagyarosítás.** Heusler (Heizler) V. debreceni illetőségű pusztatamási lakos úgy a maga, mint kiskorú gyermekeinek László, Erzsébet és Margitnak vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Havas-ra magyarosította.

*** Vidéki ipartestületek Debrecenben.** Megemlékeztünk arról, hogy a nagybányai ipartestület küldöttsége meglátogatta a debreceni ipartestületet az ipartestületi betegsegélyező pénztár szervezetének tanulmányozása végett. Ugyancsak e célból időzött tegnap városunkban a nagykárolyi ipartestület elnöke és jegyzője, kik egész délelőtt az ipartestületi betegsegélyező pénztár szervezetét tanulmányozták Kormos Gyula ügyvezető utmutatása mellett.

*** Kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Márki Lajos tartalékos honvéd hadapród jelöltet tartalékos honvéd hadapród tiszthelyettesé nevezte ki a debreceni 3. sz. honvéd gyalogezredhez.

*** A Debreceni polgári kör** február hó 15-én, az az vasárnap délután 3 órakor a kör saját helyiségében (Piac-utca 7 sz. emelet) tartja rendes közgyűlését. — Tárgyak: 1. Elnöki évi jelentés. 2. 1902. évi zárszámadás, a számvizsgáló-bizottsági jelentésével. 3. Az 1903. évi költségvetés megállapítása. 4. A könyvtári bizottság jelentése. 5. Ügyvédi jelentés. 6. Kőgazda jelentése. 7. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal az elnökhöz írásban beadták. 8. Tiszttüjtés.

*** Közgyűlési meghívás.** A debreceni Kossuth Dalkör e hónap 8-án azaz ma vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg alakuló közgyűlését a városháza kis tanács-termében, melyre úgy a tagokat, mint a t. közönséget tisztelettel meghívjuk. — Tárgy: 1. Az ideiglenes elnökség jelentése. 2. Megalakulás.

*** Az ipartestület közgyűlése.** A debreceni ipartestület negyedik évi rendes közgyűlése február 22-én délelőtt 9 órakor lesz az ipartestület dísztermében. — Tárgysorozat a következő: 1. Előljárásági jelentés az ipartestület 1902. évi működéséről. 2. A testület 1902. évi zárszámadásának beterjesztése, a számvizsgálók jelentése és határozathozatal a zárszámadás felett. 3. Az 1903. évi költség-előirányzat megállapítása. 4. Tizenkét rendes és 12 pót előljárásági tag választása. 5. Három számvizsgáló választása. 6. Hatvan ipartestületi betegsegélyező pénztári közgyűlési kiküldött választása. 7. Esetleges indítványok.

Az iparosok tájékoztatása végett következőket jegyzi meg a közgyűlést hirdető elnökség: A közgyűlés határozatképes, ha 100 testületi tag jelen van. Ha az első összehívásra a határozatképes szám meg nem jelenik, a közgyűlést 8 nap múlva minden újabb hirdetés nélkül tartják meg, mikor is az első alkalommal kitűzött tárgyakra, tekintet nélkül a jelenlevők számára, érvényes határozatot hoz a közgyűlés. A közgyűlésen

a testületbe tartozó minden iparos szavazattal bir, ha a politikai jogok gyakorlásától felfüggesztve nincs. A közgyűlés tárgyaira vonatkozó iratok a testület hivatalos helyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon belül megtekinthetők a testületi tagok által. Ugyanakkor átvethető az évi jelentés is. Választható azon választóképes testületi tag, aki legalább 3 év óta a város területén mint önálló iparos működik. A 3 számvizsgáló közül egy a testületen kívül álló pénzügyi szakemberek közül választandó. A betegsegélyező pénztári közgyűlési kiküldöttes az ipartestületi tagok közül az ipartestületi közgyűlésen választják. A napirendre ki nem tűzött indítványokat csak azon esetben fogják tárgyalni, ha a gyűlés előtt 8 nappal legalább 20 tag aláírásával benyújtották az előljárásához.

*** Cipészek gyűlése.** A nyár folyamán rendezendő országos cipész kongresszus választmánya hétfő délután 4 órakor gyűlést tart az ipartestület helyiségében. A gyűlés főtárgya egy mulatság megbeszélése és előkészítése lesz, melynek tiszta jövedelmét a kongresszusi költségek fedezésére fordítják.

*** Gyanus egyenruha.** Juhos István b. ujarosi határban lakó vasuti pályaozónél ezelőtt pár nappal megjelent egy lerongyoltott közhuszár. Szathmári Lajosnak nevezte magát s elmesélte, hogy a budapesti 16. sz. cs. és kir. huszárezrednél szolgált, honnan most bocsátották el és olyan rossz kinstári ruhát adtak rá, hogy ebben szégyel szüleikhez hazamenni. Kérte a vasuti őrt, hogy adjon neki bármiféle polgári ruhát, két nap múlva visszahozza. Juhos István hajlott a kérésére s egy fehér vászon öltönyt adott a huszárnak, ki rögtön eltávozott. Juhos várt egy pár napig, végre is jelentést tett a csendőrségen. Miután nagyon hihető, hogy a lerongyolt közhuszár katonaszökevény volt, a csendőrség most széles körben nyomoz utána. A gyanus egyenruhát elkobozták.

*** Jó cselekedet.** Halász Izidor és neje, a Fehér ló vendéglőse tanári közbenjárás alapján ingyen ellátást ad egy szegény sorsu joghallgatónak. A nemes-szívűség nem szorul dícséretre: de mint jó példát kiemeljük, mert ily módon törekvő ifjakat segít pályájukon az önzetlen szeretet.

*** A Jóvér párt elfogták.** Jóvér Sámuel és életpárja Kovács Juliánna szerény igényű tolvajok. Ők nem törnek fel takarékpénztárakat nem fosztanak ki adóhivatalokat, csak libákat lopnak — de ezt mentől gyakrabban. — Vagy három év óta működnek a debreceni baromfiudvarok körül, s már több ízben pihenték ki éppen nem előkelő foglalkozásuk fáradságait a törvényszéki fogházban. — Legutóbb Csuka Zsigmond debreceni lakostól loptak el 4 libát, s ismerve a rendőrség kellemetlen érdeklődését — megugrottak a városból. Vidéken sem volt szerencsésük. A csendőrök kezébe kerültek, kik tegnap átadták a jeles házaspárt a törvényszék vizsgálóbírójának.

*** Hamis ötkoronások.** Debrecenben és vidékén mind gyakrabban fordulnak elő esetek, hogy hamis pénzzel fizető embereket csipnek meg. Tegnap T.-Földváron Molnár Kálmán gazdaember akart pálinkáért fizetni egy hamis ötkoronással. A boltos észrevette, hogy hamis az ötkoronás, csendőrökért küldött, kik Molnár Kálmánt azonnal kihallgatták. A

pénz eredetére vonatkozólag nyomravezető felvilágosítást nem tudott adni s azért egyelőre hamis pénz terjesztése miatt jelentették fel a kir. ügyészségnek.

*** Fizess, vagy ütünk.** Daru Mihály és Ignác István h. dorogi gazdálkodók lakodalman voltak. Lakodalom után magukhoz véve H.-Dorog kitűnően szervezett 4 tagból álló első cigányzenekarát tovább folytatták az acsarkodást. A négy cigány jókedvet látott, de pénz mint kevesebbet. Végül is szóba hozták a kényes kérdést. Szóba szó lett, majd verekedés, minek során a négy barna legény botokkal, kövekkel és boros üvegekkel úgy helyben hagyta Daru Mihály és Ignác Istvánt, hogy mindkettőjüket vérbeborulva szállították lakásukra. A verekedő cigányokat feljelentették súlyos testi sértés büntetéseért a debreceni kir. ügyészségnek.

*** Hurokra került betörő.** Veszedelmes betörőt csipett el tegnap a rendőrség egy szerencsés véletlen folytán. Szabó József, az Emke kávéház épületének házmestere panaszt tett a rendőrségen, hogy egy elcsapott kávéházi takarítószolga ellopja télikabátját és egy nadrágját. A rendőrbiztos utasította Szabó Józsefet, hogy nézzen el a zálogházba, hátha oda vitte a tolvaj értékesítés végett az ellopott holmit. Amint a zálogház kapuján belépett a káros szembe talált az elcsapott szolgát Szopkó Józsefet, kit megragadott s rendőrök segítségével behozott a bűnügyi osztályhoz. Itt derült ki Szopkó urnak egy másik jeles eseteledete is. Mikec Dezső nyiregyházi földbirtokosnál szolgált mint inas. Egy szép napon azután feltörte gazdájának íróasztalát s 70 korona elemelésével megszökött. — A fiatal bűnös most két rendbéli betörésért és lopásért fog számolni a bíróság előtt.

A tudományos kutatások eredménye. Balsam és szenvedésre, mert néha oly kiváló kinez birtokába juttatja az emberiséget, hogy gyötrelmekből kinoktól szabadul meg. Egy ilyen kutatás eredménye, hogy a csusz és köszvényes betegek bajára van egy biztos gyógyító hatású szer. A csusz és köszvényes betegek olykor évekig kerésnek enyhülést bajukra, mert néha 10—15 évig tartó fűrdőhasználat sem képes enyhülést hozni kínzó fájdalmukra. Ugy a szenvedőknek mint mindenkinek fontos tudni azért, hogy létezik egy szer, mely a kínzó megbetegedést bizton meggyógyítja s ezért kár különféle fluidokkal kísérletezni, mert azok az előkelő orvosi nyilatkozatok s az a sok ezer köszönő levél, melyekbe bárki betekintést nyerhet, kétségtelennül igazolják, hogy a zoltán-féle csusz kenőcsben egy ily szer birunk. A szer készítője Zoltán Béla gyógyszerész Budapest. Szabadságtér. A kinez gyógyszerárában a kenőcs 2 koronáért kapható.

x Az utipodgyász elszállítása a lásárról. A m. kir. államvasutak igazgatókájától vett értesítés szerint „A magy. kir. államvasutak központi városi menetjegyiroda” (Budapesten IV. Vigadó-tér 1. sz.) az utazó közönség kényelmére a vasuton feladandó uti podgyászt előszóval, írásban vagy telefon útján való bejelentésre a székesfőváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon át veszi és azt megveszi és azt megállapított szállítási díjjal beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a

szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos vevényt és a szükséges vasuti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, melynek helyiségeiben egy idegen forgalmi iroda, olvasóterem, entnografiai és házi iparbazár, továbbá egy tudakozó iroda fürdők számára létezik a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal előbb is megválthatók és ugyanott bármily utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

x A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”. (Piac utca 83. sz. a.), mely ez idén is 6% osztalékot ad tagjainak, — ez uton értesíti a t. közönséget, hogy a most alakult VII. évtársulatba tagok még mindig mulasztási illeték nélkül léphetnek be. Kölesönöket a f. VII. évtársulatra is folyósít.

x A korona takarékos és hitelszövetkezet. 1903. ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évi társulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-u. 6. szám alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. A intézet előnyei: törzsbetétei 6 százalékot jövedelmeznek, kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoságot, továbbá minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön kapható. Miután a szövetkezet a kölcsönök külön visszafizetést nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, egy a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módokat által különösen előnyösek kereskedőnek, iparosoknak mezőgazdákknak és hivatalnokknak egyaránt. A kölcsönök kezesség mellett betéblázására és biztosítékul elfogadható értékekre adatnak.

A két év társulatra beiratkozott 1529 tag heti 4948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 463721 korona. A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

Régi világ.

A Szabadság számára írta Divéki.

Három tollszár.

Nevezetes fiskális volt Lázár Kelemen uram. Barátai ugyan azt állították róla, hogy mikor az oklevelét szerzte, arra a kérdésre: mi az a nóta Rákócziána? olyanformán felelt, hogy:

— Elmondani bajos, de szívesen elfütyülöm!

És gyönyörűen elfütyülte a Rákóczi nóta.

Egyéb ilyen tréfás történet is keringett róla. Hanem a fiskális ur azért mégis meggazdagodott, akárhogy csufolták tudásának hiányosságát.

Anyagi gyarapodását pedig három tollszárnak köszönhetette.

Lázár Kelemen ügyvédi irodáját ugyanis leginkább a szürös, gubás, mándlis atyafiak keresték fel.

Az ügyvéd ur az íróasztala előtt ült és amikor a peres magyar előadta mondókáját, Lázár uram megmutatta neki az íróasztal főhelyén látható három tollszárat.

Az egyik tollszár közönséges ludtoll volt.

A másik cifra faragású, tulipántokkal teli festett csontból való.

A harmadik meg szinarany.

— Hát atyámfia rám bizza a perét? Az a kérdés, melyik tollszárral irjam az instanciát? Ezzel a ludtollal ennyibe kerül az írás, ezzel a csontnyelűvel ennyibe; aztán ehol ni ez a vert arany jószág, ha ezzel írom meg, ennyi az ára...

És a jámbor magyar mind az arany tollszárat választotta.

Igy gazdagodott meg Lázár Kelemen tekintetes ur a fiskálisságból, jóllehet a nóta Rákócziánát csak — elfütyülni tudta.

Asztaltáncoltatás.

Hajdanában, nem is oly rég, de sok urambátyám ugrott fel jókedvében az asztalra s ott táncolt hajnalig az asztal tetején.

Később aztán, ki tudja hogyan, divatba jött a magyar uri társaságban a szellemidézés, az asztaltáncoltatás.

Akkor volt ez divat, mikor a magyarnak minden sóhajlására osztrák zsendár lesett. Sírnem volt szabad. Hát nevetett a magyar, nevetett keservesen, hogy a szive majd megszakadt bele!

Dömöczki Jani bátyám híres volt a könyfakasztó tréfáiról. Apám házában ha összegyűltek torra, névnapra, bucsura, szüretre a busulók, mindig ő árasztotta egy kis vidámság derűjét a lelkek éjt-szakájába.

Csitári Károly bátyám volt a Jani bácsi ellenlábasa. Ha Jani bácsi valami mulatságos dolgot eszelt ki, Károly bátyám nem nyugodott, amíg el nem rontotta a tréfáját — jobb tréfával.

Egyszer, nagyon szomorú időben, sok vendége volt az udvarháznak. Dömöczki bátya a nagy ebédlőbe gyűjtötte vendégeinket, hogy beavassa őket az asztaltáncoltatás rejtelmeibe.

Cigány is kellett, legalább három szál, hogy a titokzatosság annál nagyobb legyen. De mivel a szobában alig fértek, hát a három cigányt felültették a régi hatalmas komáromi kályha tetejére.

— No itt ugyan senki se fog álmélnodni a Jani tudományán! — gondolta Csitári bátyó s kiosant a cselédházba s alomszalmával titokban alaposan befüttetett az öreg kályhába.

Jani bácsi megkezdte mutatványait. Andalító cigányzene kísérte a titokzatos hókuszpókusz és a vendégsereg visszafojtott lélekzettel leste, mikor kezd táncolni az asztal.

De a mikor a mutatvány a legérdekesebb lett volna, halk nevetés zsongott végig az ebédlőn.

A nevetés egyre hangosabbá erősödött. Senki se nézte a táncoló asztalt, minden szem a kályha felé fordult.

A tüzes kályha ugyanis égetni kezdte a három cigány talpát és a három cigány egy-egy széken ülve muzsikálás közben egyre ijedtebben, majd rémülten kapkodta fel a lábát.

A nevetés harsogó kacagásban tört ki. Az asztaltáncoltatás hatását így tette tönkre Jani bácsi tréfás versenyjárása, a ki ilyenformán nemcsak a cigányoknak de az asztaltáncoltatásnak is befűtött.

KÖZIGAZGATÁS.

A felekezeti elemi iskolák.

— febr. 8.

Napok óta bizalmas tanácskozások folytak a városházán a debreceni elemi iskolák rendezése tárgyában. Tegnap azután megtette ebben az ügyben a kezdeményező lépést a városi tanács, melynek tagjai úgy intézkedtek, hogy mindenik vallásfelekezet érdeke meg legyen védve.

A városi tanács tegnap délelőtt tartott rendes ülésében intézkedett, hogy az ügyet kellő időben előkészíthessék s hogy határozott javaslattal léphessen a márciusi városi közgyűlés elé, a melyen az iskolák ügyében végleges határozat kell hozni.

A tanácsülésen jelen voltak Kovács József polgármester elnökle alatt Vecsey Imre főjegyző, Bészler Károly tb. főjegyző, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Király Gyula, Csóka Sámuel és Körner Adolf tanácsosok, Vargha Károly tb. tanácsos és a jegyzői kar.

Az ügy előadója Oláh Károly tanácsos volt, a ki ismertette Roncsik Lajos főszámvevő erre vonatkozó javaslatát, melyet a tanács a további tárgyalások alapjául el is fogadott.

E javaslat szerint a rendezés alapját a legutóbbi népszámlálás adatai alapján állapítják meg az öt debreceni vallásfelekezetnek az elemi iskolák rendezésére, bővítésére szánt segélyezések mérvét.

A legutóbbi közgyűlés határozatához képest az ev. ref. iskolák és egyház segélyezése ügyében a már régebben megalakított vegyes bizottság fog tárgyalni Kovács József polgármester elnökle alatt.

A többi egyházakkal leendő tárgyalásokon a tanács szintén képviselteti magát s e célból kiküldte Kovács József polgármestert, Vecsey Imre főjegyzőt, Oláh Károly közművelődési tanácsost Acél Géza főmérnököt és Roncsik Lajos főszámvevőt.

Ugyanezok felszólítja az egyházakat, nevezetesen a róm. kath., ág. ev. hitv., zsidó és gör. kath. egyházat, hogy a tárgyalásokra 4-4 tagot küldjenek ki, a kik az egyes egyházak költségvetését és egyéb okmányait tartoznak magukkal hozni. Tájékoztatás szempontjából Roncsik Lajos főszámvevő javaslatát a tanács minden egyháznak meg fogja nyomtatásban küldeni. A tárgyalások jegyzője Vargha Károly tb. tanácsos lesz.

A tárgyalásokra az ügy sürgős volta miatt a következő napokat tüzte ki a tanács.

Az ev. ref. egyház tárgyalásai

e hónap 14-én szombaton lesznek, d. u. 4 órákor.

Az ág. ev. egyház február hónap 16-án hétfőn, a görög kath. egyház 17-kén kedden, az izraelita egyház 18-án szerdán tárgyal.

Időt engedett az ügy előtanulmányozására a városi tanács a róm. kath. egyháznak, melynek kiküldöttei e hónap 19-én csütörtökön tárgyalnak.

A tárgyalások mindenkor délután 4 órákor lesznek a városháza nagytermében. Ha egy nap alatt az egyházi kiküldöttek nem tudnák a tárgyalásokat befejezni úgy folytatólagosan értekezhetnek később megállapítandó napokon.

Ronesik Lajos főszámvevő kimutatását és javaslatát az egyházak még e hét elején megkapják.

× **Birtok határ megjelölés Debrecenben.** Az 1894. évi XII. t. c. 3. szakasza elrendelte, hogy a városok stb. ezek közt Debrecen a dűlő utak rendezése és az egyes birtokoknak mesterséges határokkal való megjelölése tárgyában készítsen szabályrendeletet. Debrecen városa el is készítette a szabályrendeletet, a melynek végrehajtására javaslatával Acél Géza főmérnököt bízták meg. Acél Géza a tegnapi tanácsülés elé beterjesztette javaslatát és költségvetését. E szerint az általános rendezésre 5 éven keresztül 2—2000 korona, összesen 10,000 korona fordítandó. Acél Géza megállapította a munkálatok sorrendjét is s e szerint a Kőművek határában kezdessék a birtokhatár megjelölése. Király Gyula tanácsos azonban azt javasolta, hogy a sorrend megállapítására hívják fel javaslatát a gazdasági bizottságot. A tanácsülés ilyen értelemben határozott.

× **A szegényügyi bizottság** e hónap 11-én d. u. 3 órákor Oláh Károly elnöke alatt ülést tart, a melyen segélyezési ügyeket fognak elintézni.

× **Iparostanonc iskola Debrecenben.** A Debrecenben létesítendő iparos tanonciskola létesítése tárgyában Ronesik Lajos főszámvevő javaslatot terjesztett a tanács elé. A főszámvevő beadványában előadja, hogy az iparos tanonciskola felállítására ma már teljesen megérett és ennek az iskolának megvalósítását úgy a helyi, valamint az országos ipari érdekek teszik szükségessé és sürgőssé. A főszámvevő ezután kijelöli azt a fedezetet, amiből ezt az iskolát létesíteni lehet. Az iskola felállításához 87000 korona költség szükséges. Ezt a költséget, illetőleg egy részét a reáliskolai alapból, 52000 koronából lehet fedezni. A reáliskolai alap teljesen és kizárólag a házipénztár tulajdonát képezi, amennyiben a reáliskolát annak idején a város nem ebből az alapból, hanem a nagykölesönből építtette. A még hiányzó 35000 korona fedezetére a főszámvevő a Meszena alapot jelöli meg, mely a város kezelése alatt áll.

A főszámvevő sürgősnek tartja az iparos tanonciskola létesítését és az iparos tanonciskola felállításával vélné megvalósítani azt a másik óhaját is, melyet a közgyűlés által 1900 ban megbízott küldöttség is kért a minisztertől, nevezetesen, tegye lehetővé Debrecenben egy felsőbb ipari szakiskola létesítését.

EGYHÁZ és ISKOLA.

XIII. Leó negyedszázados pápai jubileuma. A kath. világ e hónap 20-án ritka nagy örömnepet ül. Ekkor lesz ugyanis huszonöt éve annak, hogy XIII. Leót pápává választották. Az elmúlt XIX. század alatt összevissza három pápa volt, aki megérte ezt a jubileumot: sz. Péter, IX. Pius és most XIII. Leó. Ez alkalommal az elárvult nvárad egyházmegye püspök-helynöke: Vinkler József a következőket rendelte:

1. E hónap 19-én este, valamint 20-án reggel, délben és este szólaljanak meg az öt vármegyére szóló egyházmegyében mindenütt az összes harangok, hirdetőn az örömnepet.

2. E hónap 20-án minden kath. templomban hálaadó istenisztelet legyen, melyre az összes helyi hatóságokat is megkell hini.

3. E napon az egyházmegyei hatóság alá tartozó összes tan- és nevelőintézetekben szünet legyen, hogy így a jövő reményei, a tanuló ifjúság előtt feledhetetlen maradjon e nap.

4. Mivel ez örömnep péntekre esik, a kath. hívek felmentetnek a böjtölés kötelme alól.

EGYLET.

Az iparos ifjúság önképző egylete ez uton értesíti a közönséget, hogy az e hónap 15-én megtartandó táncestélyére szóló meghívókat már széthordották, a mennyiben arra még valaki igényt tartana, vagy tévedésből meghívót nem kapott, az egyleti helyiségben vagy a bizottság elnökénél (Egyháztér) kérését elintézik.

A nőegylet szövő tanfolyama. A debreceni jótékony nőegylet azt a szép tervet akarja megvalósítani, hogy szövőipari tanfolyamán az előkelő hölgyvilág is képviseltesse magát s e célból még három szövőszöket kérelmez a minisztertől és pedig egy brokát-, egy szimna-, és egy gobelin-szövőszéket, a melyen előkelő hölgyeink is rászárnak magukat a tanulásra. E tárgyban a nőegylet kérelmét tegnap küldték fel Láng Lajos kereskedelemügyi miniszternek.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Febr. 8. vasárnap: d. u. *A kis szökevény.* daljáték, este *Loute*, bohózat.

Febr. 9. hétfő: *A bányamester*, daljáték. **A.**

Febr. 10. kedden: *Kapitány Kisasszony*, daljáték. **B.**

Febr. 11. szerdán: *Denise*, színmű. **C.**

Febr. 12. csütörtökön: *Loute*, bohózat. **A.**

Febr. 13. pénteken: *Agglegények*, vígjáték. **B.**

Febr. 14. *San-Toy*, daljáték, **C.**

Febr. 15. vasárnap: délután *Niniss*, énekes bohózat, este: *Felhő Klári*, népszínmű.

— **(Denise.)** Dumas egykor annyira kedvelt s hatásos színművét, Denise-t elevenítik fel ezen a héten. A színmű főbb szerepeit Jeszenszkyne, Menszáros Margit, Ebergényiné, Csige Ilonka, Klenovits, Sebestyén és Pataki játsszák.

— **(Agglegények.)** A hét műsorán nem sok olyan mű szerepel, amely szö-

kotlanabb érdeklődésre tarthatna számot. — A legérdekesebb ezen a héten az *Agglegények* lesz, Sardou felette lassu menetű, szétfolyó, de mulatságos és megindító részletekben egyaránt gazdag vigjátéka lesz. Ez azonban a legnehezebben megjátszható színpadi művek egyike, melyhez rendkívül kifejtett összejátszás, gyorsan perdülő ütemesség, jellemző erő s a társalgás finom fordulataira kipróbált művészi készség kell. Kíváncsian várjuk, hogyan oldja meg ezt a nem közönséges feladatot a társulat.

TAVIRATOK.

Udvari bál.

Budapest, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A budai királyi várpalotában ma este fényes udvari bál volt, melyen a magyar közélet előkelő, országos nevű szereplői, a magyar főrangúak, államférfiak, katonai és polgári méltóságok majdnem teljes számban megjelentek. A királyon kívül jelen voltak a bálon: Mária Jozefa, Klotild, Augusztina királyi hercegnők, Ottó és József Ágost királyi hercegek, Bourbon Lajos orleansi herceg. A király látható jó kedvvel számos előkelőséget tüntetett ki megszólítással, feltűnő hosszan és szívesen beszélgetett Szóll Kálmán miniszterelnökkel. Az udvari bál éjfélkor véget ért.

Mozgósítás mindenfelé.

Bécs, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A hivatalos cáfolatok ellenére mindenfelől mozgósítási hírek érkeznek.

Filippopolis, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A szultán elrendelte, hogy *haladéktalanul mozgósítsanak 240,000 embert*, a kiket Macedoniába küldenek.

Párizs, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Több képviselő népgyűlést hívott egybe, a melyen követelni fogják a kormánytól, hogy *támogassa Oroszország és Magyarország balkáni akcióját.*

Róma, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Olaszország *hadikészülődése nagy arányban folyik.*

A szász királyi család regénye.

Drezda febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Lujza hercegnő megbízásából *Lachenal és Zehme* ügyvédek táviratoztak ide *Körner* ügyvédnek, és kijelentették, hogy a hercegnő, *aki teljesen szakított Gironnal*, látni szeretné beteg fiát s engedelmet kért a trónörökösötől, hogy néhány órát fia betegágyánál tölthessen. Azt is megígérte, hogy a látogatás után elutazik Drezdából, A hercegnő

ügyvédek táviratát a trónörökös azonnal közölte György királyal, a ki minisztertanácsot hívott össze. A tanácskozásán a király elnökölt. A minisztertanács határozatilag kimondta, hogy a hercegnőnek nem engedik meg hogy Drezdába rövid időre is, visszatérjen s erről a határozatról táviratban értesíteték a hercegnő ügyvédeit.

Hir szerint Lujza hercegnő még ügyvédei táviratait megelőzőleg levelet írt férjének, melyben igen töredelmesnek és alázatosnak mutatkozott.

Etített izgató.

Szeged, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A szegedi esküdtszék ma tárgyalta Steinacker Ödön volt budapesti kereskedelmi és iparkamarai titkár sajtópörét. Korn Artur lapjába írt Steinacker egy Magyarország ellen izgató cikket. Az esküdtszék megállapítván a cikkben az izgatás tényét, a törvényszék 8 napi államfogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte vádlottat.

Gulner Gyula kitüntetése.

Budapest, febr. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király Gulner Gyula belügyminiszeri államtitkárt a Lipórend középkeresztjével tüntette ki, Gulner Gyula már három esztendő óta működik a belügyminiszeriumban és működése az egész országban általános és jogos méltánylásban részesült. A kiváló férfiut ért királyi kitüntetés híre országszerte szinte örömet keltett.

Gabonatózsde.

Budapest, február 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) Buzakinát mérsékelt, vételkedv korlátolt. — Kedvező irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba, 2 és fél körben 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafélék közül rozs, zab és tengeri 5 fillérrel drágább. Idő ködös.

Buza áprilisra	7.51—52.
Rosz áprilisra	7.58—59.
Zab áprilisra	6.57—58.
Tengeri májusra	5.99—00.
Repece augusztusra	11.75—85.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Az udvar köréből. Ottó királyi herceg és Jozefa hercegnő tegnap este Budapestre érkeztek. Attems grófné, Salm grófné udvarhölgyek és gróf Pallavicini udvarmester kíséretében. A királyi hercegi vendégek a királyi palotának a Krisztinaváros felé néző részében szálltak meg.

A Vörösmarty-szobor pályázat. Tudvalevő dolog, hogy a Vörösmarty szobrára kitűzött első pályázat alkalmával a bizottság az öt legjobb szoborminta művészeit Kallós Edét, Ligeti Miklóst, Róna József, Teles Edét és Tóth Istvánt újabb versenyre hívta föl. Az újabb pályaművek sorsát ma délelőtt döntötte el a bizottság Rákosi Jenő elnöklésével tartott ülésében. A bizottság hosszú és beható eszmecsere után abban állapodott

meg, hogy a megbízatást egyiknek sem adják ki. A díjakat a következőképen osztják meg: első díj: Kallós Ede, második díj: Róna József, harmadik díj: Ligeti Miklós és negyedik díj: Tóth István.

Ráth Mór temetése. Ráth Mór, a magyar könyvkiadók eme legkiválóbbja ma délelőtt díszes ravatalon feküdt a tükörucai halottas házban, a hol koporsóját rengeteg babér és virágkoszorú fedte. A ravatalt Budapest legelőkelőbb író- és művész világa kereste fel s özvegyét elhalmázták részvétnyilatkozatokkal. A temetés délután 3 órakor volt nagy és előkelő közönség részvételével.

MULATSÁG.

A vörös-kereszt egyesület bálja.

— febr. 8.

Hazánk legelőkelőbb és legelső jótehető egyesületének debreceni fiókja tegnap este rendezte — mint minden évben — ezuttal is fényesen sikerült bálját. Előkelő közönség töltötte meg a Bika szálló báltermét s a szabóművészet remekei ragyogva söpörték a parkettet. Az egyesület hívatásánál fogva feltűnően nagy számban volt képviselve a tisztikar, ami csak öröme szolgálatot a táncolni szerető hölgyeknek. A katonai és polgári előkelőségek között ott láttuk Kaffka Ignác tábornokot, Puky Gyula főispánt, Kovács József polgármestert, Bodnár István, Zedwitz Alfréd gróf, Vogel Pál és Fitzner János ezredeseket, gróf Degenfeld Józsefet, Vecsey Imre főjegyzőt, Lestyán Adorján közjegyzői kamara elnököt, Eisenmann Oszkár h. pénzügyigazgatót, dr. Kérészy Zoltán akadémiai igazgatót stb. A táncrend atlaszba kötött linom, jelképes díszítéssel ellátott könyveske volt. A talp alá valót két zenekar húzta, a kórtáncokra a 39-ik es. és kir. gyalogezred zenekara, csárdásra pedig a Magyar testvérek muzsikáltak. A szépen sikerült, bálon résztvettek:

Urasszonyok: Váradi Szabó Jánosné, Vogel Pálné, Kovács Józsefné, Kazinczy Gáborné, Bészler Károlyné, Udvarhelyi Gézané, Gyémánt Samuné, Miskolezy Jenőné, Czégely Ferencné, Kubay Alajosné, id. Kaszanyitzky Endréné, Kirchmayer Vilmosné, Balogh Gézané, Bultzer Agostonné, Budaházy Albertné, Kisfaludi Kassics Nándorné, Ericz Ernőné, Fitzner Jánosné, Eder Rudolfné, Bodnár Istvánné, Kretz Rikárdné, Riekl Antalné, Berger Jenőné, Lederer Lujza, Bay Bertalané, László Elemérné, özv. Mayer Ottóné, Udvarhelyi Dezsőné, Hutiray Béláné, Miskolezy Lajosné, Munch Gusztávné, Vargha Károlyné, Baróthy Béláné, dr. Sárvány Gyuláné, ifj. Kaszanyitzky Endréné, Wolf századosné.

Urleányok: Sáska Gizi, Miskolezy Eta, Gyémánt Ilonka, Czégely Gizi, Kubay Margit, Riekl Margit, Budaházy Gizike, Ericz nővérek, König Margit, Mayer Blanka, Hutiray Palika, Jeney Szabó Ilona, Munch Jolánka, Varga Stefi, Baróthy Gabi, Gáspár nővérek.

Szabó munkások bálja. Régen látott a Margit fürdő díszterme annyi szép leányt együtt, mint tegnap este. A magyarországi szabómunkások debreceni II. szakosztályja rendezte mulatságát a Margit fürdő dísztermében. A termet

szorongásig megtöltötte a szép leányok és asszony serege, akik Kiss Béla zenéje azellett a kora hajnali órákig maradtak együtt és táncolták a szebbnél-szebb magyar táncokat. Az első négyest 90 pár táncolta.

Regénycsarnok.

ROBINSON BABELBEN.

Írta: Erdélyi Gyula.

(Folytatás.)

Sok elkeseredett embert láttam, de ezek közül kevés olyanra akadtam, aki külsejét nem hanyagolta el Sellőy eszesen öltözködött, gondozta magát hajától kezdve körmeig, de nem sok időt áldozott rá, mert az idomítás, a eszizolás nem látszott meg rajta. Művésziesen öltözködött, de nem tartotta foglalkozásnak az öltözködést.

A megbánással és annak elszűnésével töltötte napjait. A mire ítélte magát, azt kérlelhetetlenül végre is hajtotta.

Mikor összhangzatlan házasságát felbontotta és elmenekült a hazug otthonból, egy nagyon elhagyott vidéket keresett fel, hol egy kis szőlője volt eszes borházzal. Senkivel nem beszélt, nem érintkezett. Egyedül élt, — maga főzött, senkit házába nem bocsátott.

Az első időben azon igyekezett, hogy nejét vádolja, átkozta azt, ki megromította sorsát. Ez a nő, kegyetlen szívű nő az oka mindennek.

Egy láthatatlan valami, egy felett való szellem talán védelmére kelt a nőnek és elsugta lelkiismeretének a Bella mellett felsorolható enyhítő okokat.

Lélekállapotának új korszaka következett. Kérdés, hogy egyedül az asszony oka-e mindennek. Megbíráltta magát és úgy találta, hogy a vád őtet is érintheti.

Ekkor elakarta felejteni Bellát, azt hitte az önvád elől így megmenekül. Minél jobban vádolta volt feleségét, annál jobban érezte saját hibáját. Kínzó kezdte az emlék. Ott lebegett előtte szemrehányó tekintettel az asszony, e tekintet félelmet fagyasztott szívében s majdnem víziók kínozták.

— Igen uraim, — így folytatta valomásait. — Azt hittem, hogy a magányban felejteni fogok. Nem lehetett. Leveleket kaptam, melyben épen azok a rokoni és barátai, kik nóm ellen izgatnak, erkölcsbíráknak csaptak fel és rám, olvastak, hogy miért hagytam el ezt a szegény nőt. Orvos barátom — házi orvosunk keményen megleckéztetett. Hivatkozott arra a felelőségre, mi a férfit terheli, mert a nő csupa idegesség, kinek szeszélyei nem egészen saját magáé. A nő létezése jobbára önkívület...

Ez a levél felgyújtotta magányomat. Az emlék lázasan égett valómban.

Pár nap múlva nagynémem írt. A legbuzgóbb izgató volt néha napján, és most hamut hintett fejemre. Mivé tettem. Bellát? Nem tudtam megbecsülni!... Felsorolta érényeit. Szinte láttam, hogy hullhattak az áldozat felett könnyei. Elhatároztam, hogy egyet sem bontok fel. Nem volt hozzá erőm. Elolvastam, bosszusan dobtam a tűzbe, gyönyörrel láttam, hogy falják fel a lángok és miként kigyóznak parázsból hamuvá semmisülve. A máglyára írt levelek nem enyésztek el, füstjök csipte szememet és égtek a lelkemben.

Elakartam szakadni a világtól Nem tudtam. Ismeretlen árnyak üldöztek . . . és én ismerős árnyakat kergettem.

Végre is férfi vagyok. Talán letudom küzdeni ezeket az árnyakat. Hasztalan szelmalom harc. Eleinte csak szótlánul keringtek, később — zúgtak. — A nap-sugarak rezgése, az éj sötétje egy saját-ságos nyelven beszéltek. Éreztem, hogy elvesztem gondolkodásom egyensúlyát.

Ez hát a magány? Így gyógyít a magány? Elmélkedésemben meggyőződtem most, hogy magány csak a nyugodt lelkiismeretre létezik. A ki fájdalmat, szemrehányást, önvádat hoz magányába, az nincs egyedül, azzal egy egész birodalom van. A ki ide emlékekkel menekül, az benépesíti az egyedül valóságot, az nincs egyedül.

Öngyilkos legyek?

Nem, azt nem teszem, ezzel aláírnám hogy én vagyok a bűnös, és ezt nem akarom a világ előtt igazolni. Nem százszor nem. Befogom bizonyítani hogy a bűnös ő!

Tűzet tüzzel. Muló kalandok nem gyógyítanak s még hogy egyszer csalódjam, ahhoz nincs bátorságom. Keám nézve több nő nem létezik. Be kell bizonyítanom azt, hogy Bella hűtelen lett hozzám, de én hű maradok.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma, vasárnap, február 8-án két előadás, délután félhelyárral, bérletszünetben:

A kis szökevény.

Daljáték.

Este rendes helyárral:

LOUÏE

Bőhözát 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Dupont	Pataky Béla
Castillon	Krémer Jenő
Francolio	Sebestyén Géza
Baburon	Nagy Dezső
Bru	Szilágyi Áladár
Louïe	Hahnel Aranka
Des Echanguettené	Ebergényiné
Renée, leánya	Csige Ilonka
Bruné	Lászy Etel
Chevrelné	Than Györfi M.
Petitboisné	Csanády Mari
Marchaisonne	Havasí Szidi
Antoine,	Virágháti Lajos

Holnap, hétfőn febr. 9-én „B“

A bányamester.

Daljáték 3 felvonásban.

Arcápolási műterem.

Aromasságú arcgőzfürdők

Uj! Pneumatikus arcmassage. Uj!

Kézápolás (manicure).

Kozmetikai dolgokban tanácsesal is szolgál.

Mme. AMÉLIE okl. arcápolónő
Bécsből.

Budapest, IV., Kigyó-utca 2., II. em. 10.
Levélbeli megkeresések pontosan elintéztetnek.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vasbutor-raktáramat

Hatvan-utca 2. sz. a. házamból piacz-utca 27. sz., városi bérházba (volt Mendelovits üzlethelyiség) a városi székházzal szemben helyezem át.

Új berendezés alá kerülő raktáramban nemesak porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vasbutorokat, fürdőkádakat, jégsekreányeket és fényezett árukat tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő konyhafelszerelésekkel, nickel és nickelirozott árukkal és vadászati cikkekkel. Lőpor elárúsításom is ezen helyiségben lesz.

Eddig tanusított bizalmáért és pártfogásáért hálás köszönetemnek kifejezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló tisztelettel

Tóth Gyula,

vaskereskedő.

A Debreczeni Kölcsonös-Segélyző-Egylet

mint szövetkezet

XIX-İK RENDES KÖZGYŰLÉSE

1903-ik évi február hó 22-én délelőtti 10 órakor, a városháza nagy tanácstermében tartatik meg, melynek tárgysorozata a következő:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg-számadások és a felszámoló XIV-ik, vagyis 1897-iki évtársulat vagyonmérlegének beterjesztése.
3. A felszámoló-bizottság, valamint a felügyelő-bizottság jelentése és ezeknek kapesán a fölmentvény megadása az igazgatóság, felszámoló- és felügyelő-bizottság részére.
4. Az igazgatósági jelentésben foglalt indítványok fölötti határozathozatal.
5. A XV-ik, vagyis 1898-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló-bizottsági tag választása.
6. Az alapszabályok kibővítése, illetőleg módosítása.
7. A kilépő igazgatósági tagok és 5 felügyelő-bizottsági tag helyének betöltése.
8. Indítványok, (melyek a közgyűlés előtt 14 nappal az igazgatóságnál beadottak.)

Jegyzet. Az évi mérleg és számadások, kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egy-let helyiségében, — minden egyleti tag által — a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 30. és 31. §§. A közgyűlésen az egylet minden tagja, minden betét után egy szavazattal bír, de tíz szavazatnál többet senki sem gyakorolhat; minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, a megbízás csak 10 szavazatra jogosíthat.

Minden tag szavazati jogosultságáról, szavazatainak számáról igazolványt kap, melynek alapján a közgyűlésen szavazó-lapok adának ki.

Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetkezet helyiségében, a törzsbetét könyvek felmutatása ellenében adának ki. Ugyanott bemutatandók a meghatalmazások is. A közgyűlés helyén vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó-lapok nem adának ki.

A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Vagyon Mérleg Számla 1902. december 31-én.

Tartozik:

Pénztár készlet 2242.39, Kötelezvények 5001355 —, Folyó számlán 4095.37, Felszerelések 5359.28, Ingatlanok 5018.30, Átmeneti tételek 2821.59 összesen 5020891.93.

Követel:

XIV—XIX évtársulat: befizetése 4301731 —, XIV—XVIII évtársulat haszoneredménye 329092.41 átmeneti kamatok 24976.84. Tartalék alapok 99957.17, Vegyesek 34781.04, nyereség mint egyenleg 230353.47, összesen 5020891.93.

Veszteség és Nyereség Számla 1902 december 31-én.

Tartozik:

Tisztifizetések és üzleti költségek 49218.34, Adók 75.45.88, Leírások 5848.19, Igazgatósági jelentési díjak 16705.94. Az alapok járuléka 8447.07 nyereség mint egyenleg 230353.47, összesen 317818.89.

Követel:

Kötvény és Számla kamatok 287315.54, Illetékek 5131.03, Késedelmi fillérek 15602.34, Beiratási díjak 8892.20, vegyesek 877.78, összesen 317818.89.

PÜRGO

A legnagyobb kőműves és építészeti vállalatunk, melynek munkái a legújabb és legkorszerűbb építészeti irányzatoknak felelnek meg. A munkáinkat minden körülményben, minden időben és minden helyen elvégezzük. A munkáinkat minden körülményben, minden időben és minden helyen elvégezzük.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb

REPARATOR

KRIEGIER-féle

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

1 üveg 2 korona.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény

Nyeremények összege 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA

magy. kir. szab. osztályozásúak főbeárusító helye

BUDAPEST, Andrássy-ut 60.

Elismert megbízhatóság! Előrekenyessé! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a „Stella” vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.

Üvegje 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA

gyógyszerárú, 6 ca. és kir. leánya József fő. udvari székfoglaló

BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

HOMOPÁTIAI GYÓGYINTÉZET.

A vérnyomás biztos gyógymód: asztma, szívgyomor, leg- és borbaj, arthritida, elmezavar ellen. A gyógymód megalapítója:

Dr. KOVÁCS J. főorvos, orvos

BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent a „YOST” modellje

YOST

ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUS-AT

„YOST” IRÓGÉP

BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR 22. SZÁM.

Remek és olcsó fényképek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festésmű műtermék

BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPELI-UT 30. SZÁM.

!!! Régi kis képek után is elkészítünk nagytérűt !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakértő, pontosan és legelőszöbben készít az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda

Szállodás: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.

100 szoba! 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Fürdő, kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV., Központi Városház.

Ötgyöttyel, hányinger, fejfájás, gyomorhajok ellen csodálatos

INGYEN — és barmenitve — koldi a —

„HÖLGYEK TITKÁRA”

születés kívánatra mindenkinek

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,

BUDAPEST, FŐYAM-TÉR 3. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE Pezsony

ÉS SZANATORIUMA. (hegyvidék)

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 100 kilométernél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szárazon individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségek helyenkül a legteljesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az infót egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál.

a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pezsony (Pályaudvar)

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa-balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyírfatorzséből, ha abba fürdést eszközölünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szepítő szer ismeretes ha azonban ezt a nedvet a tisztalító előírás a szerint kémiai úton balzsamát készítjük akkor lesz csak kitűnő hatása — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük a bőrül már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam lesimítja az arcon képződő ráncokat és himóhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztálanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 fnt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban, Király-utca 22 szám.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testőrhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerékpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Árjegyzékek ingyen barmenitve.

PÜRGO

A legnagyobb kőműves és építészeti vállalatunk, melynek munkái a legújabb és legkorszerűbb építészeti irányzatoknak felelnek meg. A munkáinkat minden körülményben, minden időben és minden helyen elvégezzük. A munkáinkat minden körülményben, minden időben és minden helyen elvégezzük.

Házmester.

Sándor Mihály H. Szoboszlói lakos törvényes nevével mint gyermektelepek, ajánlják magukat házmesternek vagy másféle szolgálatra. — Lakásuk H. Szoboszló 230 sz. alatt.

Kiadó lakás.

Péterfia 1.sz. alatt, az emeleti lakás május 1-re kiadó, u. m. 3 utcai — 3 udvari szoba — konyha, eseléd és előszobával, fűskamara és pinzével. — Értekezhetni ugyanott a 4. sz. lakásban földszinten avagy K. Tóth Sámuel esztergályos üzletében Bazártér.

4° OS

1890-ben történt alapítás óta 200 millió 680 ezer korona kölcsönöket konvertált.

készpénz FÖLDEIRÓKOKÉRA kölcsön
készpénz kölcsön

Beküldendő eszupán telekkönyvi kivonat és kataszteri bírói kivonat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

tulajd. GURRÉ Ferencz.

BUDAPEST, VI., Váci-körút 39. sz. a.

Az ország egyetlen intézete mely, hatóságok testületek és földbirtokosok által ajánlott van.

Minden nemű

!! Kender !!

(durva, dörzsölt, fonó stb.)

kóc és kötéláru

a legjobb minőségben és a legjutányosabban.

FRANCK KERISZTÉLY

kötélgyártásban.

Ujverbáson (Bács-Bodrogh megye) kapható.

Áru kicsinyben árfelemelés nélkül is kapható.

Csomagolás ingyen.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyet és testület szövetség és klubok szolgáltója.

Előnyös forrás jelvények, diszitések, érmek és kitüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlasok, athléták, lóverszék, tornászok alárók, vadászok, veteránok, tüzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM.

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a köhögést, eltávolítja a légző köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan szolgál torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen átváltoztat minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a nyomorgóásokat, köhögést és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért, valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségeknek, eltávolítja a felbőgést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejtájt, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

— Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre! —

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, Bosznia vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetők.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármilyen régi sebeknél biztos kijelentése van és csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtétek és sőt egyes tagok levágását is kikerülheti **THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi százlevegű rózsabalsamával**, mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólréhetetlen. A valódi százlevegű rózsabalsam használható: a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mint dennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen, ütés, szúrás, lő-, vágás- és zúzódási sebek ellen. Használható minden idegen rész, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés: pokolvar, ujjákepződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszas fekvés által támmadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközölhetik. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! Figyelmeztetek mindenkita hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és a cégnek „Thierry A. Országgyógyászati Pregrada” becégetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulthatatlan szer sohasem romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg se a meleg, azért bármely időszakra használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha sem szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak hasznátalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradunk meg mindig a régi kipróbált, olesó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségre mindig készletben kellene tartani. Aho a valódiság minden felerőlt jeleivel ellátva nem volt kapható, egyszerűen rendeljük köze vetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF orvossal-gyógyszertártól Pregrada Rositsch-Sauerbrunn mellett.

Czponti raktár:

Budapest: Török I.; Zágrábban: Mittelbach S. Bécsben: Brady C. gyógyszeriarában.